

ACC. N:R. M. 7254 : 1-5.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking

Härad: Uppvidinge.

Adress: Turåkra = Prästgård.

Socken: Alghult.

Berättat av: Anna Eriksson.

Uppteckningsår: 1941.

Född år 1800 i Alghult socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

L.u.F. 38.

Uppteckningen berör gammal tid
valkning i hemmet. B.

Vol: 2.

Sidor: 1.

Ett blad teckningar.

Skriv endast på denna sida!

1.)
Våra gammalmodiga hemstickade
tyllnader t. ex. strumpor, vantar och
grova samvästar m. m. sändes
till fabriks för beredning (våll-
ning m. m.) Till vantar och strum-
por m. m. spanns ullgarnet vitt. Det
"spanns till Häger och dubbevinnas-
des till Venster. Skulle det vara till gro-
va samvästar eller grova "Manjöl-
kaststrumpor" så befvinnades det.
S. v. o. 3. garntrådar tvinnades samman
till en grov tråd. Spanns och tvinnas-
des i å vanlig spånrock. Obs! Vi ha en
rik källa att äsa ur "Kulturhistoriska
museet". Vi finner där b. a. allsifran
den äldriga "Långrocken" till våra ti-
ders spånrock, men "slända" sig jag in-
gen. Egen reflex: kom härlig platt för en

2.)

ACC. N:R. M. 7254:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

gammal bygdeforskare, men stannar kri-
get, så skall jag åter till Lund och gå i
hela dagar i detta museum, det talar
i många fall bättre än den bästa sa-
gesman. Man skall blott hava Hejörn-
kantoren öppet och ägaren på skaff,
på denna Skärliga platt. — När
garnet var spunnet så höll det därpå
hokande vatten; sen "vredt det opp".
Det krävdes stor styrka att vrida ull-
garn, så det ej droppade ur det. Fä-
derna sade, "En flicka bör intet gifva
förrän han kan vrida ullgarn, så
det ej dryper ur det." Så blevo efter
den uträkan intet 10. av 100. flickor
gifva i vår tid. När så garnet var tvett
tvinnades det och färgades med natur-
färger (vissa örter, mossor, bark av vissa

3.)
kräd o. s. v. Obs! Men dessa färgers beredning
måste bli en volym för sig så jag näm-
ner därom liksem i följande. Ett
är visst att dom vara "Gob och tvätt-
äkta." När garnet var färdigt i färgen
där det kokat en timma under flitig
omrörning fick det kallna i "järsum-
pen," sen togs det upp och sköljdes i
flera vatten, sist i ljunt vatten. Sen
hängdes garnen upp efter utvidning
på en ren stång och i garnens mat-
satta ändar insattes en ren bit av
ett tungt trästycke, som tynade och
sträckte garnet så det ej blev "Fru-
sor" på kräderna. När det var tomt
nyttades det i stora nystan och stackes
i änskade plagg. Till vardagsplagg fär-
gades ej garnet. När plaggen vara stekade

4.)

ACC. N:R. M. 7254:4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

så "Valkades" dam. Man lade plaggen
i en balja fullt vatten, där dam fingo
ligga $\frac{1}{2}$ timma. Sen tog man och lade
dam på "valbrädan" och quod opp och
ner och blätte och quod på räsidan
fills dam blewa tjocka och ruggiga.
Plaggen måste stäckas stora, ty dam
"valkades ihop" litet. "Valbrädan" var
en alustång ställning av 3. furuspjä-
lor. På insidan av spjalarna var 1.
spår "Nat" i varje spjäl på längsi-
dorna. I "Vaten" insparades ett sty-
cke bräda av Ekkärna och på brä-
dan var inskurna pärlknande för-
djupningar mot vilka plaggen
"valkades". Se teckning n:o 1. A-B!
Obs! "Fadmalstamp och Överskärrens" i
se Kulturhistoriska museet, Lund.

ACC. N:R.

M 7254 : 5.

Landskap:

Småland.

Upptecknat av:

Carl Viking.

Härad:

Uppvidinge.

Adress:

Furåkra = Kråkmyra.

Socken:

Ålgö.

Berättat av:

Susanna Erlandsdotter m. f.

Uppteckningsår:

1947.

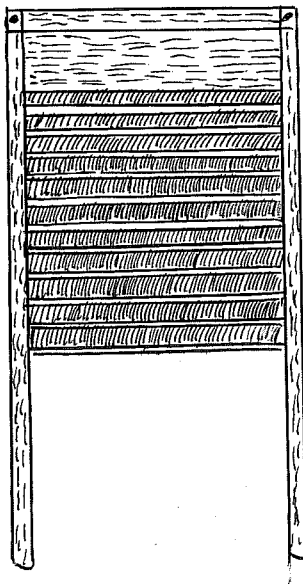
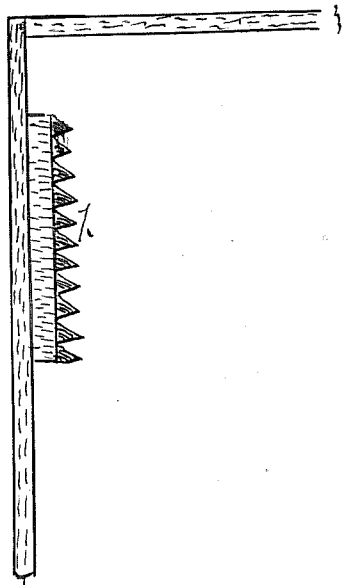
Född år

1800. i Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

N° 1. A. "Valkbräda"
redd från sidan.

N° 1. B. "Valkbräda" sedd
mitt fram. - Längd 60 cm,
Bredd 18. cm.

Skriv endast på denna sida!